

**COORDINADORA
DE COLLES CASTELLERES
DE CATALUNYA**

MEMÒRIA D'ACTIVITAT

Abril 2014 / Març 2015

ÍNDEX

1. Presentació del president
2. La CCCC al servei de les colles castelleres
  - 2.1 Formació en gestió per a colles
  - 2.2 Eines de gestió
  - 2.3 Protocol d'accés de noves
  - 2.4 Accions encaminades a la captació de recursos per les colles
  - 2.5 Contractació de les assegurances
3. La difusió i el prestigi social del fet casteller
  - 3.1 Catalans Want To Vote
  - 3.2 Els castells com a Patrimoni de la Humanitat
  - 3.3 Difusió dels castells a les escoles
  - 3.4 Web, xarxes socials i base de dades
  - 3.5 Relacions amb els mitjans de comunicació
  - 3.6 Desenvolupament de la marca Castells
  - 3.7 Accions protocol·làries i participació a òrgans
4. La prevenció i la seguretat en el món casteller
  - 4.1 Jornada de Prevenció de Lesions
  - 4.2 Promoció prevenció activa i reedició fem Pinya
  - 4.3 Altres
5. Annexos
  - 5.1 Colles membres de la CCCC
  - 5.2 Junta
  - 5.3 Resum de resultats 2014

1. PRESENTACIÓ DEL PRESIDENT

La temporada 2014 ha esta la millor de la història, i ja portem uns quants anys dient el mateix. La realitat supera els millors pronòstics d'altres temps: cada any apareixen més colles i les que hi ha consoliden un millor nivell. Hem tornat a fer més de 10.000 castells mantenint el nivell de caigudes al 3 %. Tot són rècords que es van superant cada any, i tots en sabem el secret, el tenim dins de cada colla, i és l'orgull i les ganes de fer-ho cada vegada millor i més segur.

En més de 200 anys de castells sembla que estem al nostre millor moment, però l'èxit i les alegries són efímeres i depèn de nosaltres que puguem ja no millorar sinó mantenir aquesta situació. Per poder-ho aconseguir cal afrontar i gestionar la dimensió a la que hem arribat. Aconseguir fer tants castells –encara que mantinguem el percentatge de caigudes– implica que hi ha més caigudes en números absoluts. Totes les colles aspiren a consolidar o augmentar el seu propi nivell i, per això, es fixen amb les que estan per sobre. Cal i és imprescindible que agafem els millors models, que són els més segurs. Les colles que cauen menys, o no cauen, són les principals garants de la perpetuïtat i difusió del fet casteller.

Durant aquest any, hem iniciat un element que pot arribar a ser clau pel nostre manteniment. El fet d'haver-hi cada vegada més castellers ha produït un fort augment econòmic en l'assegurança, i la creació de la marca "Castells" és la millor eina per afrontar-ho. Aquest inici lent, però amb força, ha de créixer de la mateixa manera que aixequem els nostres castells, per tal de garantir el nostre sosteniment, a més d'augmentar la difusió del fet casteller, que sempre ens retornarà positivament a les colles. Com tots els anys, aquest 2014 hem continuat treballant en els serveis a les colles, en la seguretat i prevenció de lesions i en la difusió del fet casteller. Tenim clares les nostres línies de treball, però per poder-les desenvolupar, cal el compromís de totes les colles. I amb aquest compromís, podrem continuar fent l'aleta.

Josep Maria Cortès Artigas

President CCCC

2. LA CCCC AL SERVEI DE LES COLLES CASTELLERES

2.1 FORMACIÓ EN GESTIÓ PER A COLLES

La Coordinadora ha donat continuïtat a la programació d'accions formatives en l'àmbit de la gestió, iniciada el 2013. Així, el 28 de juny es va celebrar la segona edició de la **Jornada de Bones Pràctiques de Gestió** en el Món Casteller, amb la col·laboració de la Biennial de Castells i l'ajuntament de Tarragona. Tot i que es va mantenir encara només com una matinal, per primer cop es van incloure tallers pràctics simultanis entre els quals els assistents podien escollir. Així, al llarg de la jornada es van tractar qüestions com ara el turisme com a possible font d'ingressos, l'aplicació de la LOPD, el micromecenatge, el calendari casteller, la gestió de la comunicació de la colla, la planificació a mig termini o els diferents models de junta existents.

En tractar-se de la segona edició vam efectuar un qüestionari de satisfacció, que van respondre 14 de les colles assistents. La nota mitjana a l'organització va ser de 8,1, i pel que fa als continguts, 8,2. Totes les colles van assegurar que repetirien l'any següent i, quant a si els continguts els havien aportat novetats aplicables a les seves colles, quatre van respondre que molts, set que força i tres que només alguns.

La Jornada es va fer al Seminari de Tarragona.

Davant les darreres novetats de la reforma fiscal, l'oferta d'activitats de formació en gestió es va completar al desembre amb una **xerrada sobre obligacions fiscals** que es va programar tant a Barcelona com a Tarragona, buscant que el màxim nombre de colles poguessin assistir-hi i per tant treure'n rendiment.

Acció formativa	Data	Hores	Lloc	Assistents / colles
II Jornada de Bones Pràctiques de Gestió	28/06/2014	6,5	Tarragona	103 / 41
Xerrada obligacions fiscals i administratives	06/11/2013	3	Tarragona	15 / 11
Xerrada obligacions fiscals i administratives	30/11/2013	3	Barcelona	45 / 33

2.2 NOVES EINES DE GESTIÓ

Creació d'un taulell d'intercanvi d'oferta i demanda de diades castelleres a través del web de la CCCC. Cada cop és més habitual que una part important de les diades castelleres que conformen el calendari d'una colla es facin mitjançant el sistema d'intercanvi (sense o amb una mínima contraprestació econòmica). Les juntes de les colles dediquen moltes hores a contactar amb altres agrupacions. Per aquest motiu s'ha incorporat un taulell d'intercanvi d'actuacions a l'àrea privada que les colles tenen al web de la CCCC (www.cccc.cat), que permet a les colles penjar tant ofertes com demandes d'actuacions i buscar-les també amb aquest doble criteri. Aquest taulell ja està en funcionament de cara a aquesta pròxima temporada 2015.

Elaboració d'un catàleg de serveis i/o productes que són d'interès generals per a les colles amb l'objectiu de aconseguir reduir el cost que tenen per a les colles. El catàleg preparat pel personal de la CCCC i que s'ha fet arribar a les colles inclou els següents serveis i productes:

- Companyies d'autocars
- Companyies d'ambulàncies
- Proveïdors de roba i complements castellers
- Proveïdors d'elements de protecció i prevenció de lesions (terra atenuant, protectors dentals, farmaciola)

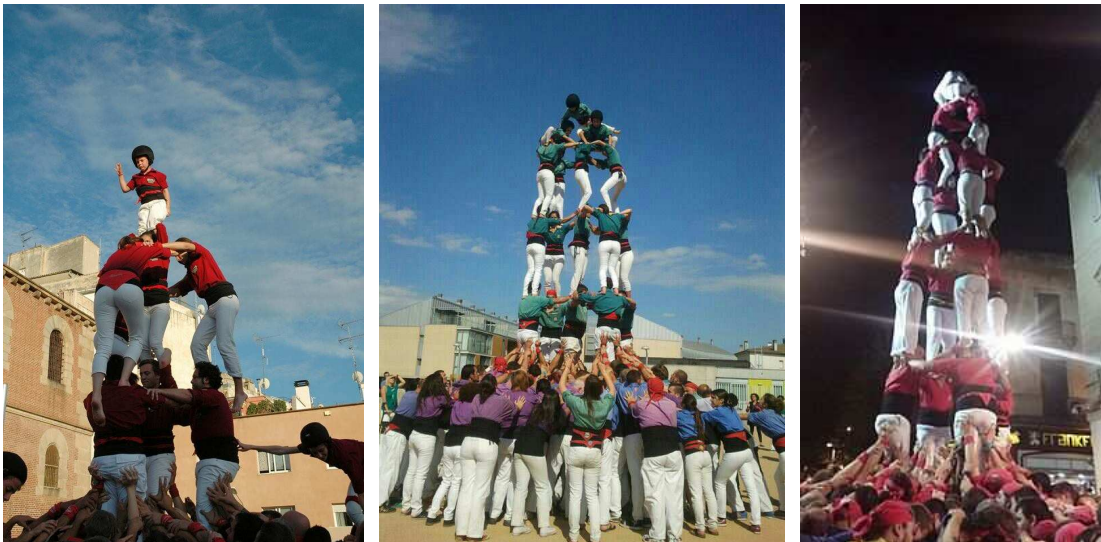
Es tracta d'una primera versió d'aquest catàleg, que s'anirà ampliant també amb el feedback de les pròpies colles.

2.3 PROTOCOL D'INGRÉS DE NOVES COLLES

La junta de la CCCC va aprovar el 17 de desembre de 2012 un Protocol d'Admissió de Noves Colles, que va ser ratificat per totes les colles en l'assemblea del 16 de març de 2013 celebrada al Vendrell, amb l'objectiu de millorar el servei i atenció que es dona als projectes de creació de noves agrupacions castelleres, i al mateix temps establir de forma més clara uns requisits que les colles han de complir per a ser acceptades definitivament a la Coordinadora.

Al llarg del darrer any s'ha avaluat 21 colles en formació, de les quals 13 han estat admeses definitivament com a colles membres i en la resta de casos se'ls ha allargat un any més la categoria de colla en formació. A més, en el mateix període s'han acceptat quatre colles en formació més.

A més, aquest any s'ha pogut aplicar també l'adaptació del protocol per a colles universitàries, aprovada en l'assemblea d'Esplugues de 2014. De fet, tres de les tretze colles acceptades com a membres eren universitàries.

D'esquerra a dreta, Castellers de Castellar, Esperxats de l'Estany i Castellers de l'Alt Maresme, tres colles que han superat el període de formació.

2.4. ACCIONS ENCAMINADES A LA CAPTACIÓ DE RECURSOS PER LES COLLES

Al llarg del darrer any la Coordinadora ha desenvolupat una sèrie d'accions encaminades a ajudar a les colles a captar recursos econòmics, obrint vies fins el moment inèdites, una tasca fonamental en el moment actual, en què les vies de finançament més tradicionals resulten més complicades. Moltes d'aquestes iniciatives estan vinculades a la nova marca “Castells. Colles Castelleres de Catalunya” (veure punt 3.6).

En primer lloc, s'ha fet una prova pilot del **producte turístic casteller** “Visita guiada a un assaig”, comercialitzat mitjançant el web www.castellscat.cat i Turisme de Barcelona. Les colles participants en aquesta prova han estat els Castellers de Barcelona, els Castellers de Sants i els Castellers de la Vila de Gràcia, que han rebut un total de 32 visitants. Tot i que els resultats han estat petits perquè encara cal buscar fórmules per donar a conèixer aquesta nova oferta als destinataris, sí que ha tingut una molt bona rebuda des del punt de vista institucional i des del sector turístic. Aquest 2015 el programa s'obre a la participació de noves colles.

Una altra iniciativa vinculada a la marca Castells amb l'objectiu que les colles puguin obtenir ingressos extra ha estat el desenvolupament d'una línia de **marxandatge** global del món casteller (samarretes, gorres, tasses, bosses etc), oferta a les colles a preu de cost. La primera tirada s'ha fet amb la línia logo, però per aquest 2015 s'obrirà una línia creativa

També dins la marca, els **acords de llicenciament** de determinats productes de tercers contemplen també uns preus molt especials per les colles, que poden així fer-ne ús per al seu propi finançament mitjançant la venda. Aquest és el cas del joc de construcció CIMs o els vins i caves “Casteller” de Covides.

Finalment, cal apuntar també la col·laboració de la Coordinadora amb el centre comercial **Maremàgnum** de Barcelona per tal de posar en marxa una programació regular d'actuacions castelleres amb un pressupost total d'uns 60.000 euros en catxets per les colles.

2.5 CONTRACTACIÓ I GESTIÓ DE LES ASSEGURANCES

Al llarg de la temporada 2014, la Coordinadora ha continuat oferint la cobertura de les pòlisses que té contractades a totes les colles membres, així com a les que s'hi han anat incorporant com a colles en formació. Cal recordar que aquestes pòlisses són:

- Responsabilitat Civil (Allianz)
- Assistència sanitària (Allianz). Dóna cobertura als accidents ocorreguts en l'execució de castells tant en assaig com en actuacions, amb un àmbit mundial. Inclou l'assistència mèdica i un subsidi per baixa.
- Accidents (General i Allianz). Dóna cobertura als accidents ocorreguts en l'execució de castells tant en assaig com en actuacions, amb un àmbit mundial. Inclou les indemnitzacions a pagar en cas d'invalidesa permanent (parcial o total).

A més, la CCCC continua assumint la gestió directa de la validació i tramitació de sinistres de la pòlissa sanitària. En els mesos finals de la temporada s'han detectat problemes i retards greus en la tramitació d'autoritzacions per tractaments (ja fora de l'àmbit de gestió de la CCCC) i s'està buscant la manera de solucionar-ho de cara a la nova temporada. Finalment, des de la CCCC s'han desenvolupat les accions necessàries per aconseguir la renovació de les pòlisses per al 2015, en unes circumstàncies poc favorables, amb una pèrdua mínima de cobertures.

3. LA DIFUSIÓ I EL PRESTIGI SOCIAL DEL FET CASTELLER

3.1 “CATALANS WANT TO VOTE”

Més de 70 colles castelleres van participar en la campanya “Catalans Want To Vote. Human Towers for Democracy”, organitzada per Òmnium Cultural amb el suport de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya. L’acció, que es a va dur a terme el 8 de juny de 2014, va suposar la celebració simultània d’actuacions castelleres a set capitals europees (a més de Barcelona) i a 46 poblacions catalanes, volia reivindicar davant l’opinió pública internacional, i especialment l’europea, el dret a decidir dels catalans de cara al 9N.

Les actuacions castelleres internacionals es van dur a terme a Londres (Colla Joves Xiquets de Valls), París (Colla Vella dels Xiquets de Valls), Brussel·les (Castellers de Vilafranca), Berlín (Xics de Granollers), Ginebra (Xiquets de Reus), Roma (Bordegassos de Vilanova) i Lisboa (Castellers de Sants).

3.2 EL CASTELLS COM A PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA HUMANITAT

La CCCC, juntament l'ajuntament de Tarragona i l'Institut de Ciències de l'Educació de la URV, va organitzar el passat 31 de maig de 2014 la **jornada** "Escola i Patrimoni Immaterial de la Humanitat", que es va celebrar a l'Antiga Audiència de Tarragona amb l'assistència d'unes 40 persones. Tot i que la jornada també va servir per presentar els primers fruits dels grups de treball organitzats per l'ICE (veure apartat 3.3), els castells no van ser els únics protagonistes ja que també es van presentar experiències educatives vinculades a altres elements reconeguts per la UNESCO com a Patrimoni de la Humanitat: la Patum de Berga, el Museu Escolar de Puçol (Elx) i el silbo gomero. De fet, el moment més singular de la jornada va arribar amb la demostració en viu de silbo a càrrec d'Eugenio Darias i Carlota Rodríguez.

D'altra banda, Òmnium Cultural i la Coordinadora van organitzar la **xerrada** "Castells i castellers, patrimoni cultural immaterial de la UNESCO. Un patrimoni viu!" el dia 7 de maig, a la seu de l'entitat cultural. La xerrada va anar a càrrec d'Àngel Morillas, historiador i professor d'Art, coordinador estatal del projecte de la Unesco sobre Patrimoni Mundial; Guillermo Soler, gerent de la CCCC; i Elena Jiménez, membre de la junta directiva d'Òmnium.

3.3 DIFUSIÓ DELS CASTELLS A LES ESCOLES

La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya ha donat continuïtat al llarg del darrer any a les dues accions iniciades el 2013 i que tenien com a objectiu portar els castells a les escoles, si bé per dues vies diferents.

La primera d'aquestes iniciatives eren els **grups de treball** organitzats per l'Institut de Ciències de l'Educació de la URV amb el títol "Els castells a l'escola". Una trentena de mestres i professors de tot Catalunya, la majoria d'ells castellers en actiu, van participar al llarg del curs 2013-14 en aquesta iniciativa, coordinats per Josep Bargalló i Marta Badia. Els primers resultats es van presentar en una jornada celebrada el 31 de maig a Tarragona (veure 3.2), i inclouen un vocabulari casteller en anglès, una unitat didàctica d'audiovisual, un recull de recursos pedagògics publicats (en paper o on line) i diverses propostes per treballar els valors a classe a partir dels castells. Els continguts es van penjar al blog <https://elscastellsalescola.wordpress.com/> de manera que són accessibles per tothom. Recentment s'ha obert la convocatòria per la segona fase del projecte.

La segona acció ha estat posar a disposició de les colles i les escoles, de forma gratuïta (gràcies al suport econòmic de Repsol) el taller "**Fem un castell?**" del Camp d'Aprenentatge de Tarragona, un material molt complet que ofereix una molt bona introducció als castells per la canalla de 9 a 12 anys. Al llarg del curs 2014-15 s'hauran fet 55 sessions a dinou escoles d'una quinzena de poblacions, amb un total de 1350 alumnes, aproximadament.

A més, també s'han fet dues accions especials amb el taller "Fem un castell?": durant les festes de Santa Tecla es van fer 28 sessions més a set escoles de Tarragona, arribant a un total de 650 alumnes; i les activitats del taller també van funcionar al llarg de tot el cap de setmana de Santa Úrsula, dins la FiraCastells de Valls.

3.4 WEB, BASE DE DADES I XARXES SOCIALS

Al llarg d'aquest període la CCCC ha continuat gestionant el seu portal web www.cccc.cat, amb tot el que això comporta: l'actualització de l'agenda castellera, el manteniment de la Base de Dades Coordinadora – Jove de Tarragona i la publicació de notícies tant generades per la pròpia Coordinadora com per les colles castelleres.

Val a dir que el 2014 ha estat el primer any, des de l'entrada en funcionament del web, en què el número de visites i usuaris ha baixat respecte el curs anterior (fig. 1), mentre què el trànsit en GB pràcticament s'ha duplicat (fig. 2)

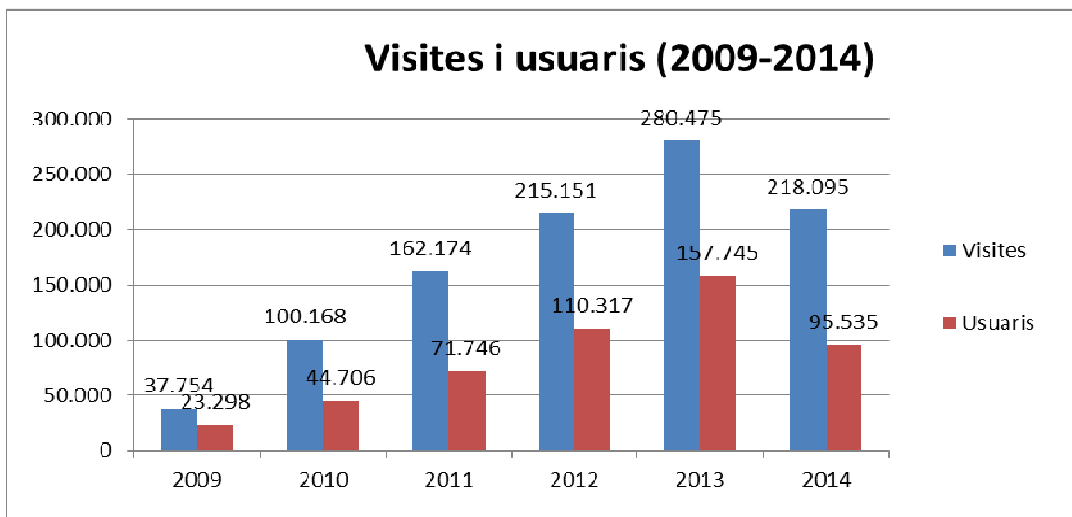

Fig.1 Evolució del nombre de visites i usuaris www.cccc.cat (2009-14)

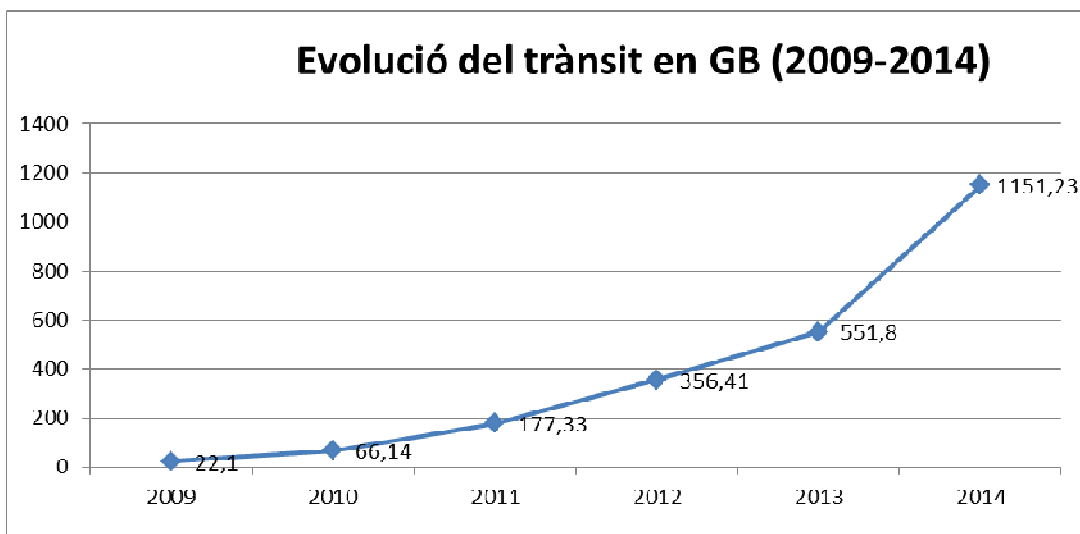

Fig.2 Evolució del trànsit en GB www.cccc.cat (2009-14)

Pel que fa als continguts, s'ha mantingut una tendència a incrementar el número de notícies penjades al web: 29 el 2009; 40 el 2010; 86 el 2011; 98 el 2012; 107 el 2013 i 112 el 2014. Cal recordar que aquestes notícies, a més d'aparèixer a la portada del web, s'envien a més de 600 subscriptors i se'ls dóna difusió a través de les xarxes socials.

Pel que fa a la presència a les **xarxes socials**, el compte de twitter @coordinadoracc, creat el 2011, ha arribat a prop dels 3.500 seguidors. Pel que fa al perfil de Facebook de la Coordinadora, ha superat els 1.880 seguidors, un increment de més del 50% respecte fa un any.

Finalment, aquest any també s'ha fet una actualització de l'**aplicació de mòbils** de la Coordinadora per tal d'incloure les noves colles. L'aplicació tenia, a data 1 de març de 2015, més de 2100 descàrregues d'Android i prop de 1000 per Iphone.

De tota manera, probablement la gran novetat en aquest àmbit ha estat el fet que la **Base de Dades** Coordinadora - Jove de Tarragona (BDCJ) ja incorpora tots els resultats d'actuacions des del 1926 fins a l'actualitat, pràcticament 90 anys i més de 190.000 construccions consultables on line per qualsevol aficionat o estudiós. Les dades històriques han estat aportades per l'estudiós Pere Ferrando i voluntaris de la Colla Jove Xiquets de Tarragona s'han encarregat d'anar-les incorporant, mentre que la CCCC es responsabilitza d'actualitzar-la amb els nous resultats setmana a setmana.

La sèrie de dades històriques està disponible des de desembre de 2014, moment en el que també es van presentar altres novetats de tipus tècnic, relacionades amb el sistema de cerca. D'una banda, s'ha incorporat un nou camp, "Nom de la diada", que permet buscar directament 25 de les actuacions més importants de la temporada castellera, així com consultar-ne els resultats de diferents anys amb una sola cerca. D'altra banda, pel que fa al camp de cerca "colla", a partir d'ara es poden seleccionar fins a cinc agrupacions diferents i d'aquesta manera sumar els resultats.

3.5 RELACIONS AMB ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

La Coordinadora i la demarcació de Tarragona del Col·legi de Periodistes de Catalunya van organitzar el 19 de juny una **sessió formativa introductòria** al món casteller, a la qual van assistir una desena de professionals. La sessió va consistir en una presentació del moment actual que viu el món casteller i una segona part més pràctica, orientada a comprendre la dinàmica d'una actuació castellera, quins criteris i elements cal valorar en fer una crònica castellera i com evitar alguns errors freqüents. La sessió la van impartir els periodistes Raquel Sans (membre de la junta del Col·legi de Tarragona) i Guillermo Soler (gerent de la CCCC), i estava plantejada per a professionals no especialitzats però que ocasionalment han d'elaborar informació castellera.

Un moment de la sessió a la seu del Col·legi de Periodistes a Tarragona.

A més, la Coordinadora, com és habitual, ha mantingut **contactes** amb diversos mitjans de comunicació al llarg de l'any per tal de promoure la presència dels castells i un tractament adequat dels mateixos. En aquest sentit, destaquen els contactes mantinguts amb la Xarxa Audiovisual Local (XAL) per l'arrencada del nou programa "Dosos amunt" i la programació de retransmissions castelleres a les televisions locals.

3.6 DESENVOLUPAMENT DE LA MARCA “CASTELLS”

L'any 2013, la Coordinadora va dissenyar una marca oficial del món casteller, “Castells. Colles Castelleres de Catalunya”, amb un triple objectiu: contribuir a la difusió del fet casteller i els seus valors; protegir la pròpia imatge del fet casteller; i generar recursos extres tant per les colles castelleres com per la pròpia Coordinadora. La marca es va presentar oficialment el 9 de maig de 2014, en un acte presidit pel conseller de Cultura, Ferran Mascarell, i que es va dur a terme a l'antiga Fàbrica Damm. En el transcurs de l'acte, el conseller Mascarell va destacar que la nova marca era un exemple més de com els castells se situaven a l'avantguarda del món de la cultura popular. L'acte també va servir per donar a conèixer la imatge de la marca, desenvolupada per l'estudi de disseny Clase BCN, liderat per Claret Serrahima, Premi Nacional de Disseny.

D'esquerra a dreta, Enric Crous (director general de Damm), Alfonso González (CCCC), el conseller Ferran Mascarell i Claret Serrahima.

A partir d'aquesta presentació oficial, s'han desenvolupat les següents accions promocionals:

- Entrada en funcionament del nou web www.castellscat.cat. El web inclou continguts divulgatius i una botiga on line. En els vuit mesos de 2014 que ha estat activa ha rebut un total de 3930 visites, a càrrec de 3200 usuaris, que han

consultat 8384 pàgines. Prop del 25% dels visitants eren de fora de l'Estat espanyol. A més dels continguts estàtics, s'han penjat una dotzena de notícies d'actualitat al web.

- Entrada en funcionament dels perfils castells.cat a les xarxes socials. A Facebook es van arribar als 1450 “M'agrada” a 31 de desembre de 2014. A Twitter s'ha arribat als 940 seguidors a la mateixa data, i s'han generat més de 200 tweets.
- Llançament del vídeo promocional “Castells. Ho has de viure!”. Més de 6000 reproduccions a Vimeo i 350 a Youtube.
- Presència física al Concurs de Castells de Tarragona i a la Fira Castells celebrada a Valls per Santa Úrsula. En aquest darrer cas amb un estand propi obert els tres dies de fira.

Stand a la FiraCastells de Valls.

A més de les feines pròpiament de promoció de la marca, al llarg del 2014 s'han dut a terme les següents accions:

- Creació del producte turístic “Visita guiada a un assaig”, prova pilot amb tres colles de Barcelona i comercialització mitjançant el web www.castellscat.cat.
- Signatura d'acords de col·laboració i comercialització amb Turisme de Barcelona i Turisme de Catalunya.

- Llançament d'una primera línia de productes de marxandatge línia logo: samarretes, bosses, gorres i tasses.
- Signatura d'acords de llicenciament amb Dortoka (App Aixeca Castells), Vamcats (espardenya La Castellera), CIMS (joc de construcció CIMS) i Covides (vins i caves "Casteller").
- Disseny de programa de patrocini i sondeig a possibles empreses interessades.

3.7 ALTRES

El cada cop major reconeixement a la representativitat de la CCCC com espai comú de totes les colles castelleres ha comportat que l'entitat, via el president, la resta de la junta o bé els seus professionals, hagi estat present el darrer any en un bon nombre d'actes i convocatòries diferents. N'esmentem els més importants:

- **Participació en òrgans i grups de treballs externs:**
  - o Participació al Consell Assessor de Cultura Popular i Associacionisme del departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
  - o Participació al Consell Assessor de la Revista Castells
  - o Participació al grup de treball sobre l'elaboració d'una guia per l'aplicació dels Plans d'Emergència en Activitats a l'aire lliure (departament d'Interior de la Generalitat)
  - o Participació al Consell assessor del Concurs de Tarragona
- **Accions protocol·làries de la junta de la CCCC:**
  - o Participació a la roda de premsa de presentació de la Fira Castells celebrada a Valls.
  - o Participació en la inauguració del Simposi Casteller 2014 celebrat a Valls.
  - o Assistència a les diades de Sant Joan i de Santa Úrsula per invitació del alcalde de Valls.
  - o Assistència i lliurament del premi aleta a la Nit de Castells 2015.
  - o Participació a la roda de premsa de presentació del Concurs de Castells 2014.
  - o Assistència dissabte i diumenge al Concurs de Castells de Tarragona

4. LA PREVENCIÓ I LA SEGURETAT EN EL MÓN CASTELLER

4.1 JORNADA DE PREVENCIÓ DE LESIONS I ALTRES ACTIVITATS FORMATIVES

La XVIIIa Jornada de Prevenció de Lesions en el Món Casteller es va celebrar el passat 10 de maig de 2014 al campus Ciutadella de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, coorganitzada pel Grup de Foment de la Ciència i la Salut en el Món Casteller, que prepara el programa científic, i en aquesta ocasió pels Castellers de Barcelona, que es van fer càrrec de les qüestions logístiques. La Jornada ja ha esdevingut una convocatòria de referència per a totes les colles. En aquesta ocasió el tema central va ser el de les lesions cervicals, tot i que també hi va haver tallers i ponències de temàtiques molt diverses. Hi van assistir 238 persones pertanyents a 58 colles, el màxim històric d'agrupacions participants. Els resultats de l'enquesta de satisfacció dels assistents va ser molt positiva, amb una nota mitjana de 7.84 sobre 10.

La formació de prevenció s'ha completat amb un curs de primers auxilis (que s'estan oferint des del 2009) i un altre de monogràfic dedicat als embenats. Aquestes eren les dues úniques activitats formatives de pagament per als assistents, tot i que la CCCC assumia una part del cost.

4.2 PROMOCIÓ DE LA PREVENCIÓ ACTIVA

La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, amb el suport econòmic del Complex Petroquímic de Repsol a Tarragona, va reeditar la primavera de 2014 el fullet "Fem pinya", una eina de prevenció especialment en un moment de creació de noves colles i incorporació de nous castellers a les ja existents. Aquesta és la tercera edició del fullet (les primeres van ser el 2008 i 2011) i se n'ha fet una tirada de 10.000 exemplars. El fullet, que podeu veure explica de forma planera però al mateix temps rigorosa i detallada com s'han de col·locar els castellers en una pinya.

La publicació es va començar a repartir en una sèrie de reunions celebrades al llarg del mes de juliol a Salt, Barcelona, Terrassa i Tarragona amb membres dels equips tècnics de prop de 40 colles. L'objectiu d'aquestes reunions era transmetre la necessitat d'incidir en la importància de la seguretat activa des de dintre de la colla, recuperar la consciència del risc de la nostra activitat i recollir les eines i recursos pedagògics que les colles estan actualment realitzant en aquests temes per tal de poder-los oferir a les colles i que s'utilitzin com es cregui convenient.

4.3 ALTRES PROJECTES DE PREVENCIÓ

Estudi d'un possible protector cervical. Aquest és un projecte de gran importància per la Coordinadora ja que, amb el casc protector de la canalla consolidat, ara mateix la lesió més greu que afecta el món casteller és la lesió cervical. Tot i que és un tema que es vol treballar des de fa anys, va ser el 2013 quan realment es va fer un pas endavant amb l'encàrrec a l'empresa Leitat – Technological Center de Terrassa l'estudi sobre el desenvolupament d'un possible protector cervical aplicable a l'activitat castellera. Al llarg de 2014 s'ha treballat en la ideació i el disseny de la protecció, encara dins la primera fase del projecte. S'han valorat dos prototipus de dispositiu, amb diferent mecanisme d'acció, que s'han descartat per diversos motius: aparença, manca d'efectivitat, incomoditat, etc.

Estudi sobre el dimensionament de la pinya. Aquest és un altre estudi molt interessant, però igualment de gran complexitat. Al llarg de 2014 s'ha valorat un primer pressupost de realització, que de moment s'ha descartat pel seu elevat cost.

Atenció directa a les colles. Aquesta atenció personalitzada des de la Direcció Científica i Mèdica es va començar a dur a terme el 2012 i ha donat prou bons resultats, ja que permet resoldre dubtes relacionats amb les assegurances, l'ús del casc i d'altres mesures de protecció actives (terra atenuant, xarxes, etc.), així com criteris de treball tècnic. El 2014 s'han fet visites in situ a cinc colles: Ganàpies de la UAB, Castellers de la Vila de Gràcia, Castellers de Rubí, Vailets de l'Empordà i Castellers de Badalona. A més, s'ha atès moltes colles per via telefònica i telemàtica.

Notificació sobre l'ús de càmeres subjectives. A partir de l'increment de la utilització de càmeres subjectives en alguns castells i en algunes posicions del castell, es va emetre un comunicat sobre l'ús d'aquestes càmeres, recordant la necessitat inexcusable de mantenir l'ús del casc tal i com ha estat dissenyat, i recomanant a les colles de consultar a la Direcció Científica i Mèdica abans de fer servir aquest tipus de dispositius.

5. ANNEXOS

5.1 COLLES MEMBRES DE LA CCCC

L'assemblea celebrada el 29 de març de 2014 a Esplugues de Llobregat va fixar en 88 el nombre de colles membres de la Coordinadora, incloses les colles en formació. Al llarg de l'any següent, la junta de la CCCC ha aprovat l'ingrés de quatre colles en formació més: Penjats del Campus, Castellars del Prat de Llobregat, Castellars d'Andorra i Trempats de la UPF. Per tant, el nombre total de colles sòcies de la CCCC a 14 de març de 2014 és de 92, de les quals nou són universitàries i dotze encara són colles en formació.

5.2 JUNTA CCCC

Al llarg del període a què es refereix aquesta memòria, la junta ha estat formada per les següents colles i persones:

- President: Nens del Vendrell (Alfonso González)
- Vicepresident: Colla Joves Xiquets de Valls (Josep Maria Cortès)
- Secretari: Sagals d'Osona (Joan Riera)
- Tresorer: Colla Jove Xiquets de Tarragona (Jordi Grau)
- Vocals: Capgrossos de Mataró (Carles Guanyabens)
  - Castellers de Badalona (Sergi Sánchez)
  - Castellers de Sabadell (Emili Masoliver-Puig)
  - Castellers de Sants (Andreu Botella)
  - Castellers de Vilafranca (Jordi Carbonell)
  - Colla Vella dels Xiquets de Valls (Joan Ibarra)
  - Minyons de Terrassa (Pere Tiana)
  - Xiquets de Tarragona (Cristina Cumplido)

El 27 de novembre, en una reunió de la junta de la CCCC, es va oficialitzar el canvi en la presidència, que a partir d'aquell moment ha ocupat Josep Maria Cortès, passant Alfonso González a vicepresident.

5.3 RESULTATS CASTELLERS 2014

CREIXEMENT QUANTITATIU DE L'ACTIVITAT

- S'han aconseguit màxims històrics absoluts pel que fa al número colles existents, el de castells aixecats, i el d'actuacions castelleres.
- L'any es tanca amb un total de 77 **colles membres** de la CCCC, de les quals 7 són universitàries. Cal sumar-hi a més 14 colles en formació. Al llarg de 2014, la junta de la CCCC ha aprovat el pas de dotze colles en formació a colles membres.
- S'han aixecat més de 12.000 **castells**, enllaçant sis anys consecutius de creixement, en els quals s'ha duplicat el nombre de construccions que s'han vist a les places (fig. 1)
- El nombre d'**actuacions** ha estat de 1.168, pràcticament un centenar més que el 2013.

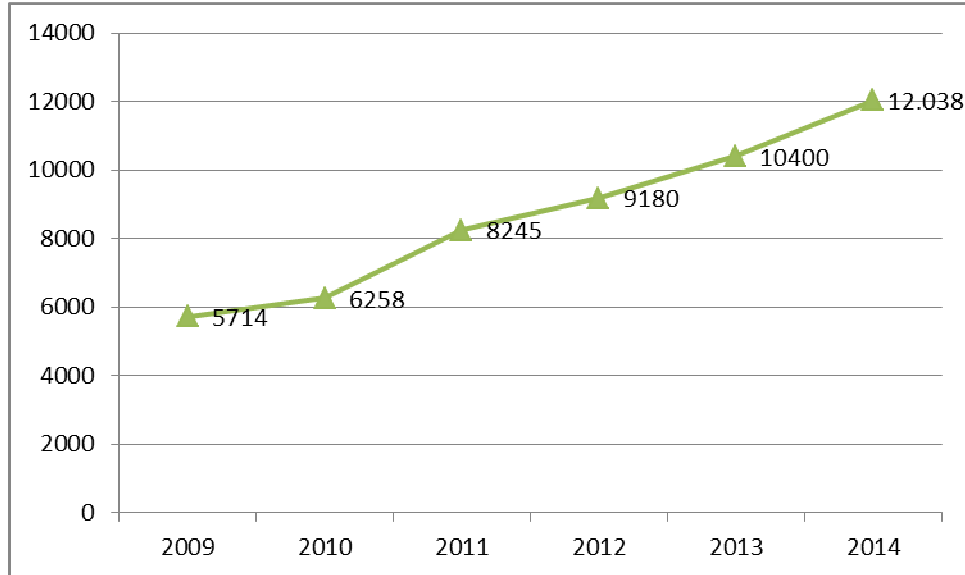

Fig. 1 Número de castells aixecats per temporada. Font: Base Dades Coordinadora – Jove de Tarragona

CREIXEMENT QUALITATIU DE L'ACTIVITAT

- El 2014 s'han vist pràcticament tots els grans castells que componen el **repertori** actual, incloent-hi el tres de deu (un de descarregat i sis de carregats) i el quatre de nou i el dos de vuit sense folre (tot i que aquests dos no s'han descarregat).
- Els registres pel que fa als **castells de nou i superiors** han assolit nivells mai vistos: així, dotze colles han descarregat 208 castells de nou pisos (146 el 2013) i nou colles han completat 64 castells superiors al 3 de 9 (el 2013 van ser 39 a càrrec de cinc colles).
- Un total de 27 colles han descarregat castells de **vuit pisos** i s'han aixecat més castell de vuit que mai (817).
- Les **caigudes** han representant només el 3% de tots els castells intentats, un dels percentatges més baixos de la història.
- Pel que fa a l'**evolució** de les colles, sobre un total de 72 colles (no incloem colles universitàries ni les que han arrencat aquest 2014), 42 han obtingut uns resultats clarament superiors als de 2012 i 25 uns resultats equiparables. Només tres han fet pitjor any.
- Si apliquem el criteri de la CCCC per establir les **categories** de les colles (un barem “conservador” ja que contempla els resultats dels tres darrers anys), veurem que el 2014 finalitza amb cinc colles que pugem de categoria (dues noves colles de nou, i tres de set) i cap que baixi (Fig.2).

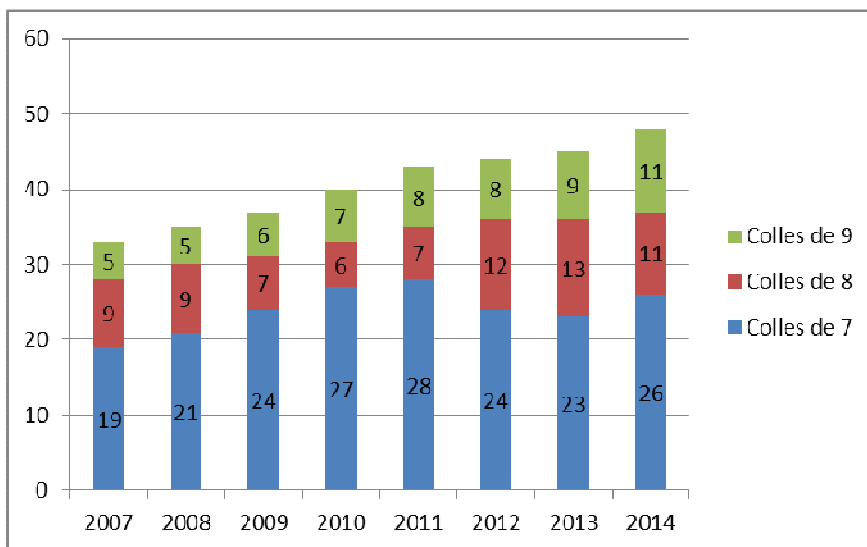

Fig. 2. Evolució del nivell de les colles segons el criteri de la CCCC.

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

EN CONVENI AMB:

